

ORKUSPÁRNEFND

Efmahagsskrifstofa fjármálaráðuneytis - Fasteignamat ríkisins - Hagstofa Íslands - Orkustofnun - Samorka

Reykjavík, 2. mars 2005

FRÉTTATILKYNNING D R Ö G 2 J V RAFORKUNOTKUN ÁRSINS 2004

Árið 2004 nam raforkuvinnsla á landinu samtals 8.619 GWh og jókst um 1,5% frá fyrra ári. Stórnotkun nam 5.231 GWh á árinu 2004 og stóð í stað frá fyrra ári. Almenn notkun jókst um 4,4% og nam 3.134 GWh. Töp við flutning orkunnar frá virkjunum til almenningsveitna og stórnotenda voru 252 GWh og minnkuðu um 3,3% á milli ára. Veðurfar hefur nokkur áhrif á raforkunotkun aðallega vegna rafhitunar húsnæðis. Til að fá eðlilegan samanburð milli ára hvað varðar þróun almennrar raforkunotkunar er hún því oft leiðrétt út frá lofthita. Síðasta ár var hlýrra en meðalár en kaldara en árið 2003. Hitastigsleiðrétting eykur því notkunina árið 2004 en þó minna en árið á undan og eru leiðréttar tölur sýndar innan sviga þar sem slíkt á við.

Notkun stóriðju stendur í stað

Notkun stóriðju stóð í stað á árinu 2004 eftir að hún hafði aukist mikið tímabilið 1996-2003 eða um 3.139 GWh eða um 150%. Þetta er jafn mikil raforka og allir aðrir notendur en stóriðja notuðu á árinu 2004.

Almenn raforkunotkun jókst um 4,5% (3,7%) árið 2004 og skýrist þessi mikla aukning m.a. af raforkunotkun við virkjanaframkvæmdir á Austurlandi.

Aukin raforkunotkun á íbúa

Raforkunotkun á íbúa er mikil hér á landi, aðallega vegna hlutfallslega mikillar notkunar stóriðjufyrirtækja. Árið 2002 varð notkunin hér á landi sú mesta í heiminum en fram til þess tíma hafði notkunin verið mest í Noregi. Notkunin var áfram mest hér á landi árið 2004 eða 29,5 MWh/íbúa og jókst aðeins frá árinu á undan þegar hún var 29,3 MWh/íbúa. Í Noregi var samsvarandi tala 25,1 MWh/íbúa og hefur notkunin á íbúa minnkað þar undanfarin ár (vinnsla að viðbættum innflutningi og að frádregnum útflutningi). Mikil notkun í Noregi stafar bæði af mikilli stóriðju en einnig af mikilli notkun við rafhitun en hún er mun útbreiddari þar en hér á landi enda er jarðhiti notaður að stærstum hluta til húshitunar hér á landi.

Forgangsorka

Raforkunotkun er oft greind niður á tvo meginþætti, þ.e. í forgangsorku og ótryggða orku.

Meginhluti notkunarinnar er forgangsorka en með ótryggðri orku er átt við notkun þar sem samið hefur verið um að skerða megi notkunina svo sem þegar erfiðleikar eru í vatnsbúskap virkjana eða vegna flutningstakmarkana.

Mesta aukning almennrar forgangsorku frá 1987

Notkun forgangsorku nam samtals 7.485 GWh á síðasta ári og eru dreifitöp þá meðtalin og jókst hún um 1,9% frá fyrra ári. Stórnotkun nam 4.769 GWh og stóð í stað á milli ára en almenn notkun nam 2.716 GWh og jókst um 5,5% (4,8%). Á síðasta ári var meiri hlutfallsleg aukning almennrar forgangsorku en sést hefur í tæp tuttugu ár eða frá 1987. Þessi mikla aukning skýrist m.a. af framkvæmdum við Kárahnjúkavirkjun þar sem mikil raforkunotkun er við þær framkvæmdir. Ef sá þáttur er tekin út verður aukning annarrar almennrar notkunar 3,8% (3,2%) sem er svipuð aukning og var á árunum 1999 til 2001. Sveiflur í efnahagslífinu koma vel fram í raforkunotkun eins og sést á mynd 2. Á árunum 1989-94, þegar hagvöxtur var lítill hér á landi, var árleg aukning almennrar forgangsorku einungis um 1% en eftir að hagvöxtur jókst að nýju hefur aukningin verið 2,9% að meðaltali en landsframleiðsla hefur á sama tímabili aukist um 3,7%/ári að meðaltali. Raforkunotkunin sveiflast að jafnaði með landsframleiðslunni en sveiflurnar eru þó minni í raforkunotkuninni.

Ótryggð orka

Notkun ótryggðrar orku nam samtals 882 GWh á síðasta ári og minnkaði um 0,6% frá fyrra ári (áætluð dreifitöp meðtalin). Minnkun í almennri notkun var 2,0% (2,9%). Í spá frá 1997 var miðað við að almennur markaður fyrir ótryggða orku yrði 407 GWh árið 2004, en raunnotkunin varð 428 GWh (hitastigsleiðrétt) þannig að notkunin reyndist heldur meiri á síðasta ári en ráð var fyrir gert. Eins og fram kemur á mynd 3 minnkuðu kaup stóriðjufyrirtækja á ótryggðri orku árin 1998 og 1999. Meginástæða þess er að í endurnýjuðum samningi Landsvirkjunar við Íslenska járnblendifélagið er minni ótryggð orka en á móti var forgangsorkan aukin þannig að um er að ræða tilflutning á milli þessara flokka. Ótryggða orkan fór vaxandi árin 1999 til 2003 en síðan minnkaði hún að nýju á síðasta ári, eins og fram kemur á myndinni, aðallega vegna minni bræðslu á uppsjávarfiskum.

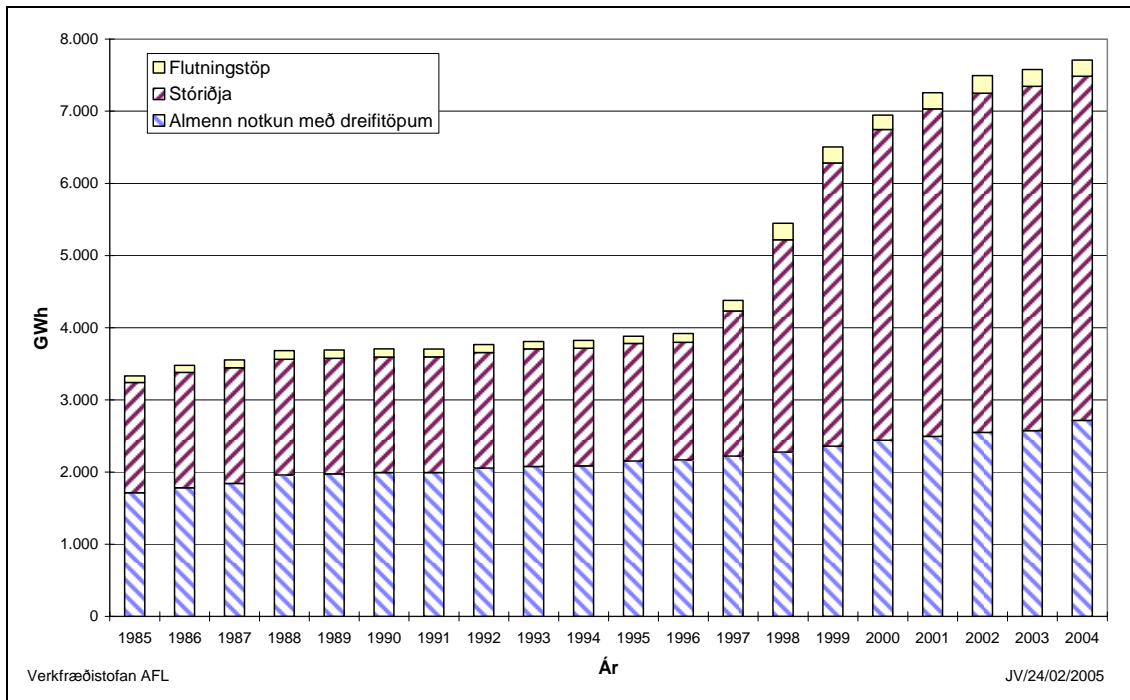
Samanburður við raforkuspár

Síðustu raforkuspár Orkuspárnefndar hafa staðist mjög vel

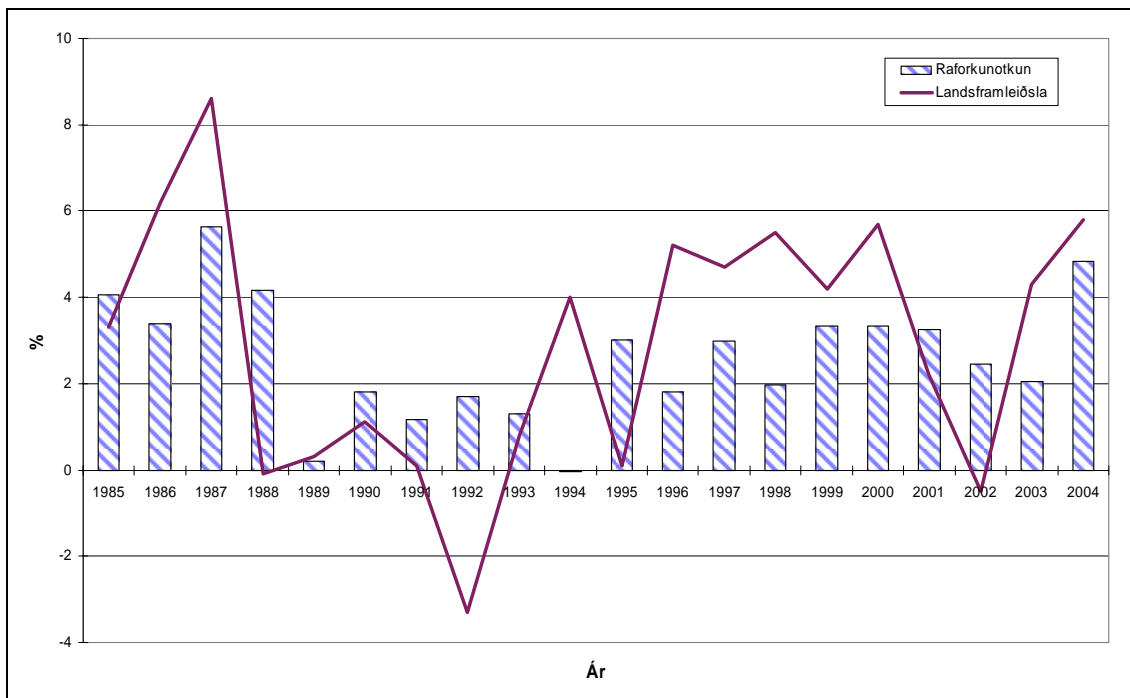
Ef litið er á nýjustu raforkuspána, sem kom út á árinu 1997, var áætlað að notkun á almennri forgangsorku árið 2004 yrði 2.622 GWh en raunnotkunin eftir hitastigsleiðréttingu nam 2.756 GWh. Raforkuvinnslan í heild sinni var meiri en áætlað var eða 8.619 GWh í stað 7.902 GWh og stafar þessi munur aðallega af meiri notkun stóriðju en ráð var fyrir gert og er sá munur 611 GWh. Hafa ber í huga að í raforkuspá er einungis sýnd sú stóriðja þar sem samið hefur verið um raforkukaup.

Síðustu þrjár raforkuspár Orkuspárnefndar hafa staðist mjög vel. Þegar litið er á eldri spár og þær bornar saman við rauntölur síðustu ára sést að spá um almenna notkun frá 1985 er

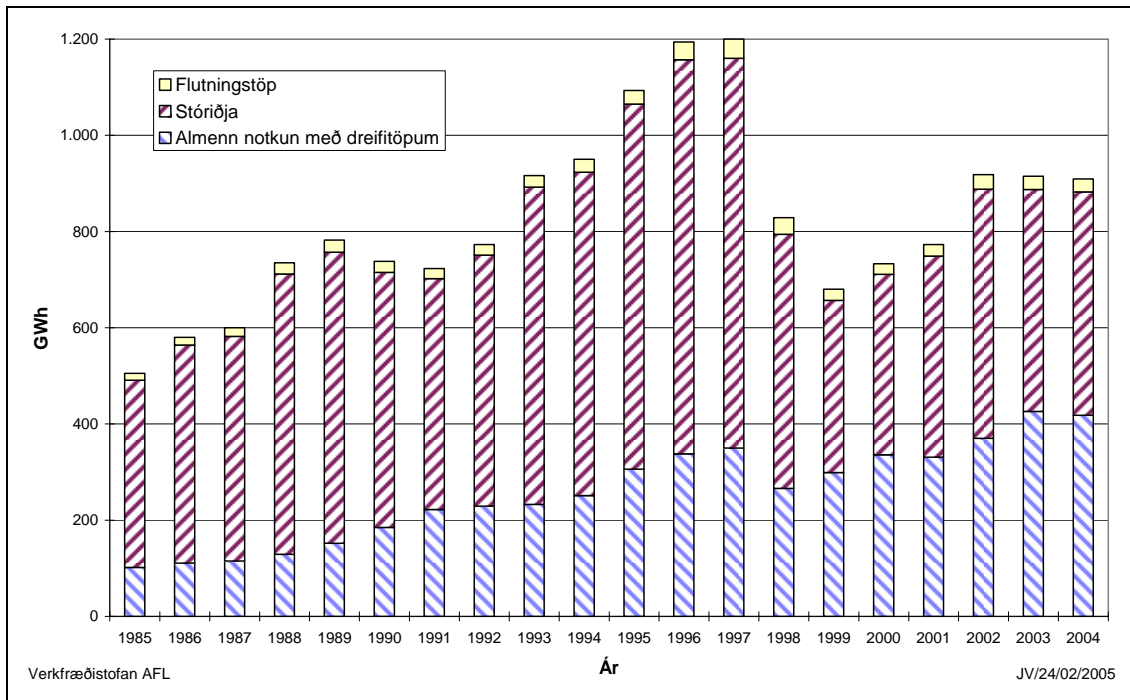
einungis um 1% yfir raunnotkuninni eftir 20 ár, spá frá 1992 er um 13% undir raunnotkuninni eftir 13 ár og spáin frá 1997 er 5% undir raunnotkuninni eftir 8 ár. Í þessum tölum er miðað við bæði forgangs- og ótryggða orku til almennra nota að viðbættum flutningstöpum.

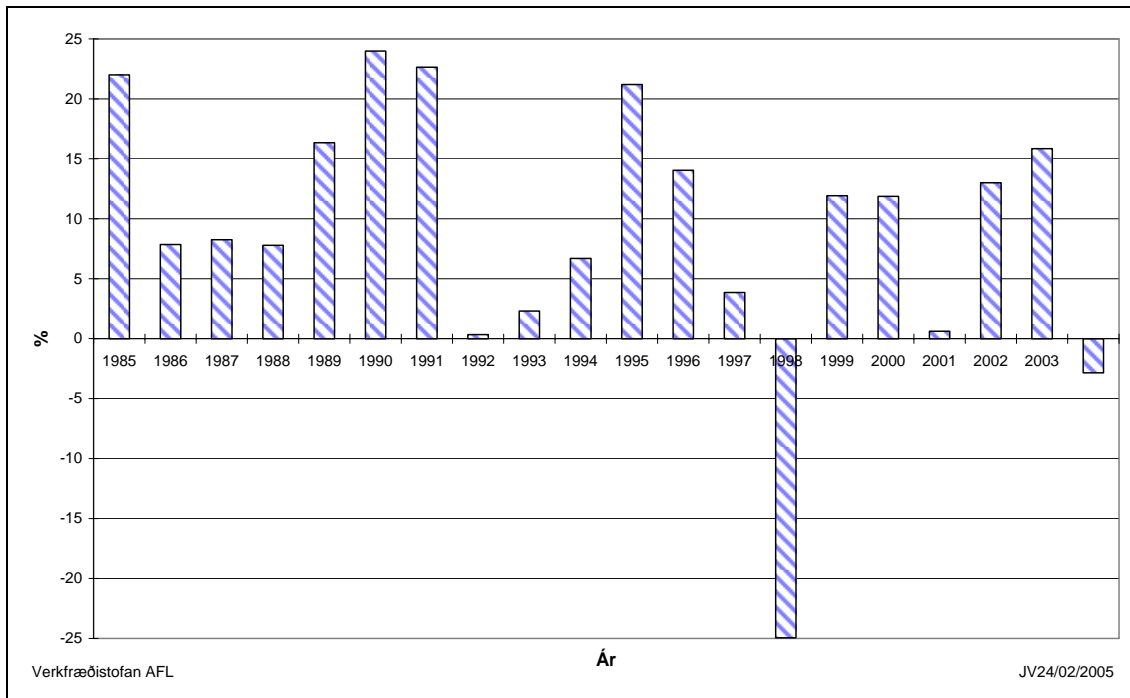
Mynd 1 Raforkunotkun á Íslandi árin 1985-2004. Forgangsorka, rauntölur.

Mynd 2 Aukning almennrar raforkunotkunar 1985-2004. Forgangsorka, hitastigsléiðrétt (án flutningstapa).

Mynd 3 Raforkunotkun á Íslandi árin 1985-2004. Ótryggð orka, rauntölur.

Mynd 4 Aukning almennrar raforkunotkunar 1985-2004. Ótryggð orka, hitastigsleiðrétt (án flutningstapa).